— Команда у складі двоюрідних братів Володимира Сахнюка та Серафима Воронкевича з вудками і черв'ячками, з триногою і каструлею вирушила на берег мальовничого ставка, щоб наловити карасиків і наварити екстракласної юшки з перцем. Бо через тиждень — до школи, прощавай, свободо!

— Рибу вчинятимеш ти.

— Рибу — я, ніяких заперечень, адже Сахнюк — тендітна панночка, розтинати живу плоть — вище його творчих можливостей. Е-е-е! — кричить Серафим, склавши долоні рупором.

Вони стоять на горбку, перед ними ліс, розполовинений стрічкою асфальту, позаду — місто, покраяне такими ж асфальтами на рівні квадрати, що називаються чомусь кварталами, хоч з однаковим успіхом їх можна назвати, скажімо, підсмаженими на деку пиріжками. Про це думає Володя Сахнюк і всміхається.

А про що думає Серафим?

Щойно він прокричав у простір своє захоплене "е-е-е!" і завмер. Голову відкинув, очі заплющені, руки розпростерті — розп'яття з рюкзаком за спиною.

— Потримай,— Серафим скидає рюкзак, віддає братові і робить класичну стойку на руках. Прогинається і спинається на ноги. Тепер Серафим — місток, на його напруженому пузі можна всістися — витримає. Володя, сміючись, сідає і вигукує: "Вйо! Вйо! Стара шкапо!" Серафим і собі починає хіхікати, далі регоче й одразу падає в зрошену молоду конюшину.

— Як тобі наше Поділля? Чудесне, правда? — запитує згодом Серафим, без кінця поправляючи брезентові ремінці новенького рюкзака.

Володя лише покивує, бо Поділля й справді чудесне. Плантація запашної, аж темнуватої, конюшини змінюється добрячим шматом пшеничного лану, на якому спеціальний агрегат старанно пресує солому, розкидаючи по стерні туго зв'язані брикети. Внизу — бережок із верболозом і різнотрав'ям обкручує польові горби і добігає до села, що бовваніє в зелених хмарах садів. По березі й по стерні ліниво бродить худоба — рухливі плями на жовто-зеленому тлі.

— Хто перший?! Дайош! — кричить Серафим, і вони мчать наввипередки до лісу. Володі легше з двома вудочками в руці, біжи і хочеться: ранкове повітря, настояне на "туманах та нічній прохолоді, приємно остуджує. Та Серафим є Серафим: хоч на його спині підгуцує рюкзак, а марку спортсмена тримає. Десь на кроків п'ятнадцять обігнав Сахнюка й упав на траву: — Нічого собі тренуваннячко! Сідай, відзіпаємось.

Вони дивляться на пройдений щойно від міста шлях, на місто в ранковій імлі: сиві мури дев'ятиповерхових будинків-пеналів мріли над міським краєвидом.

— Володь, ти ким хочеш стати?

— Я? Ну, ким... мабуть, учителем... мовником або істориком.

— Значить, у тебе гуманітарний ухил. Більше отут, ніж тут. А в мене — матегумапас. Розшифровується так: математично-гуманітарний пасив. Визначення баті. Він проникливий... ти відчув? Отакий мужик, правда? Потім розповім, як він запросто переконав мене, що треба добре вчитися і прагнути на економічний факультет.

— Чому саме економічний?

— Хм, чому... Скажу, не повіриш... Щоб у начальники вилізти... Ну, та годі, давай, рушили.

Н: решті — ставок. Кругле з погнутими краями дзеркальце в оправі лісу. Гребелька — од клаптика поля, за яким асфальтова дорога й знову ліс. На витоптаній галявці Серафим сідає і витягає рибальське причандалля: гачки, поплавці, ножик, картоплину (а раптом — короп!), черв'яки.

— Ну, чого затерп? Розмотуй. Води не бачив?

— Тихо якось... Може, тут не можна ловити?

— Нічийний ставок. Давай-давай, розмотуй. Закинемо — тоді перекур. — Серафим сміється. — З дрімотою!.. Щоб клювало, я два рази кругом ставу оббігаю. Рибу полохаю. Моціон! А взагалі, треба буде на Річище поїхати, там, кажуть, щуки водяться — отакі! Зловити б пару хижачків і сюди пустити! Як гадаєш?.. Е, та я бачу, ти у рибальських справах — тю-тю! А казав, біля моря живете... — Серафим розрізає на рівні дольки картоплину й скоса поглядає на брата. — Послухай, Володь, може... це я знову про батька твого. Може, ти щось недопетрав? Справді, покинув?

— Не покинув, а вернувся. Мама простила, а я... на вокзал і до вас.

— Не знаю... покинув, вернувся... подумаєш! Маєш власну кімнату, є маг з першокласними колонками. Зачинився, і хай вони там хоч на головах!.. Ні, я не проти, що ти приїхав, молодець, що приїхав, для мене просто щастя, що ти приїхав, але... ці душевні драми... Ну, добре. Черв'ячки-гнойовички... Закидай. А я цю.

Два червоненькі поплавці з гусячого пера незрушно стримлять із води. В очереті щось вовтузиться,— дика курочка або водяний щур,— і Серафим розповідає, які ці щурики нахабні. Одного разу, пропливаючи мимо, отакий щурик перекусив, волоцюга, жилку і навіть після такої нечуваної підлості під воду не заховався! Довелося роздягатися й лізти за поплавком — якраз клювало.

Десять хвилин, двадцять, півгодини... ні, не клює. Володя лежить горілиць, дивиться в небо, де у верхів'ях старезних берестів заплуталось пекуче сонце. Серафим сидить поруч, починає крутитися, тоді каже:

— Як ти можеш мовчати? Не розумію мовчунів!.. О, чув? Десь ворона каркнула... Дразниться... глузує, що в нас не клює. О, хто прожив на світі! О, хто надивився! Це ж уявити: за кріпацтва тут літала, над Шевченком, коли його в солдати гнали, може, кружка виписувала... — Дивиться на Володимира, сміється. — Язик без кісток. І батя за те, щоб менше ляпати. Єдиний пункт, по якому не сходимось. Сім разів, каже, відміряй, тоді вступай у дебати з Коником. Коник — історик, я тобі говорив. Молодий, задиристий. На кожен випадок в нього власні міркування з отакенною дозою моралі. Тошнючий, страх! А батя: не встрявай, Коник має вплив на директора, а директор підписує характеристики. Ці житейські премудрощі! Я від них тупію... Ага, розповім, як мені батя стимул до навчання підкинув. Після капітальних моїх закидонів батя наказує з'явитися до нього на фірму. Він же директор невеличкої фірми. Шишечка! Заходжу в кабінет. Знаєш, от-такий кабінет! Стіл для нарад і летучок — баскетбольний майданчик! Сідаю за це відполіроване бюрократичне диво — і не видно Серафима Воронкевича, муха на склі... Петро Воронке-вич — за директорським, двотумбовим... трон царя-батюшки... Що ж воно, думаю, буде далі? Невже скличе нараду й мене усі тут будуть розпікати? їй-бо, серце в п'яти заховалося!.. Натискує батя кнопку, двері розчиняються, і входить секретарка. Молоденька така, гарна й привітна! "Слухаю вас, Петре Омеляновичу". — "Машину на парадні двері". — "Слухаю, Петре Омеляновичу". Робот в образі прекрасної феї! От хто б учив за мене

уроки!.. Мовчу. Неетично обговорювати спектакль по ходу дії, цю елементарщину я вже на цей час засвоїв... Ну, фея розтанула, а батя дивиться на мене і питає: "Може, ти голодний?" — і тисне на другу кнопку, і...— ні, це треба побачити! — просто перед моїми очима починає тремтіти і відчинятися шмат стіни! Розумієш?.. Холодильничок... техніка на службі в людини... Що бажаєте? Цукерки? Може, львівського виробництва? А ковбаски якої зволите? мінської? московської? місцевої?.. Збожеволіти можна!.. Але чудесні дверцята вже зачиняються, а цар-батюшка сідає навпроти: авжеж, виводити мораль. Між нами — стіл: широчезна полірована чорна тирсоплита. Думаю: от дійшли б ми згоди, як руку подати? Вилізти на це дзеркало і пройтися до батька?.. Тобто забиваю собі мозок дурницями. А батя знову питає: "Зрозумів?" Хитаю заперечливо головою, вдаю телепня—хай словами скаже. "Кабінет, машина, секретарка та інші блага з неба не падають. Треба, Серафиме, попрацювати. Серйозно попрацювати, інститут закінчити. Подумаєш на самоті?" — "Подумаю".— "Іди, тебе відвезуть додому". У шикарній "Волзі", повіриш, мій скептицизм як рукою зняло. А що? А чому б і ні? Теж позиція. І нормальна позиція, такий стимул теж має право на існування. Словом, приїхав я додому і відразу сів за підручники. Не віриш?

— Що за підручники сів?

— Ні, взагалі... що це нормально.

— Слухай, відчепись! Я тобі хто? Прокурор? — сердито відказує брат і відвертається.

— Ну, добре. Годі байок. Час карасиків полохати! — Серафим схоплюється, двічі присідає і біжить уздовж застиглої води, старанно гупаючи ногами. — Раз, два! Раз, два! Ей, карасики глухі, ви потрібні для ухи! Раз, два! Раз, два! Випливайте з берегів, Вова юшки захотів! Раз, два! Раз, два!

Ліс відповідає багатоголосим відлунням.

Скоро захеканий Серафим з'являється з протилежного боку і наївно питає:

— Що, нема? — й розчаровано дивиться на червоні, мов стручки перцю, поплавки.— Ні, треба таки поїхати на Річище. Сюди пару щупаків, то рухалися б карасики!.. Володь, ти чого скис? Подивись на Серафима! Продаю оптимізм! Продаю оптимізм! Купуйте оптимізм! Ага, анекдот про Серафимову енергію. Мама каже:"В нашого сина багато дурної енергії!" Батя каже: "Це ж прекрасно! Це означає, що наш хлопчик — геній". Син каже: "Ні, тату. Геніальність — риса спадкова. А в нашому генеалогічному древі, здається, і не пахло геніями". Мама сердиться, а батя і син регочуть. Мораль: батя і син нарешті порозумілися... Володь, може, ти надто вимогливий до своїх? Він, скажи, обманював маму, зраджував?

— Послухай, Серафиме, давай краще не будемо про них. Мовби їх і нема на світі!

Серафим розгублено переступає з ноги на ногу перед вкрай роздратованим братом, сідає:

— Усьок... Більше не буду... — Помовчавши, додає винувато: — Язик мій — ворог мій... — Згодом пропонує: — Володь, а давай поборемось.

— Знайшов дурня з самбістом боротися!

— Покажу два нових прийоми. Не хочеш? Як хочеш. Тоді я ще пробіжуся. Ей, карасики глухі, ви потрібні для ухи! — Серафим знехотя встає і рушає уздовж спокійної води. Враз зупиняється. — Ого! Нічого собі!

Тої ж миті на гребельку виповзає біла, як літня мирна хмарка, "Волга", і її нікельовані прикраси весело зблискують під променями байдужого сонця. Хлопці зачудовано зирять на це диво техніки в нетрях природи, диво, з якого вилазить дівчина років так на двадцять і чоловік років так на сорок. Дівчина обсмикує квітчасте платтячко, потягується, як після солодкого, щасливого сну, захоплено дивиться на водне плесо і вигукує:

— Боже, як тут красиво, Іване Панасовичу!

— А я що казав? — Іван Панасович пригортає дівча. — До обіду цей райський куточок у нашому розпорядженні. Зараз я коньячок дістану,— і йде до багажника.

— Номери державні. Цей Панасович — шишечка! — шепоче Серафим, ховаючись за кущем. Далі він озирається і помічає, що його двоюрідний брат зблід і напружився. — Ти чого, Володь?

— Тсс...

— Та-ак... — В очах Серафима спалахують бісики, він вискакує з-за куща: — Кахи-кахи! Раз, два! Ей, карасики глухі, ви потрібні для ухи-и!

"И-и-и!" — повертає похмурий ліс дрібняки на здачу.

Дівча витріщилось на Серафима, як на чудовисько з озера Лох-Несс. А Серафим — у нього таки біс уселився! — починає танцювати і притупувати: "Раз, два! Раз, два! Випливайте з берегів, Вова юшки захотів!"

— Шмаркачі! Хулігани! Скрізь вас повно! Скрізь ви горлянки дерете! — Іван Панасович поспішливо зачиняє багажник, вони ховаються в кабіну, й біла "Волга" граціозно, як лебідь на воді, розвертається й пливе до асфальту — шукати інше красиве місце на лоні природи...

...Додому йдуть мовчки. Минають ліс, прим'яту траву, де зідпочивали після несподіваного змагання. Перед носом Володимира теліпається новий рюкзак Серафима з каструлею, триногою

і різним рибальським начинням. Володя сходить зі стежки, й вони ступають поряд. Очам відкривається панорама міста, по якому пливе пелехата тінь від білої хмари.

Серафим зупиняється, якусь хвилю стоїть там, де зранку займався акробатикою, озирається на ліс.

— Володь, вгадай, чого я в самбісти записався?

— І чого за підручники сів?.. Не знаю. Ходімо.

— Щоб бути сильнішим за них і потім чавити цих слимаків вонючих. Е-е-ей! Слимаки! — кричить раптом на всі долини і гаї, на весь ліс, на весь білий світ Серафим. — Ану виповзайте на поверхню, я вас буду чавити! Отак! Раз! Раз! Смерть паразитам! — і з його очей котяться скупі, може, останні дитячі сльози.